

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 349.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e99703/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

naturligvis med Undtagelse af Officererne, som ogsaa paa de geistlige Embedsmænd, hvorefter vil følge, at ingen Ordination vil kunne finde Sted, forend de Bedømmede have oplyst deres Tjeneste.

Ordfør. Jeg maa erklære mig allerede enig med den ærde Deputerede, der nylig talte, dog kun med den Indskrænkning, at det ikke skulde være nødvendigt, at have forrettet 4 Aars Tjeneste, men kun Forskjødsjens; for at Kongen skulde kunne lide Embedsmænd.

Godt det angaar, at de, som vilde falde til Krigstjenesten, kunne stille sig, da vil det dog vistnok være en Borte, der er færdig, og desuden bliver man ved Stilling ikke fritaget for at tjene i Forsvarstjeneste; ligesom ogsaa, naar den, der er i Tjenesten, stiller sig, den, der stilles, maa paasige sig 1 Aars længere Tjeneste, end der var tilbage for Stilleren. Derfor vil jeg bemærke, at Bestemmelser med disse nærmere Indskrænkninger ogsaa maatte anvendes paa communale Embedsmænd, ogertil maa Hofræderne regnes, og for disse Stille vilde det være særdeles bekvæmt, at de, naar de ikke ved at anstilles i Embede, befriedes for Krigstjenesten, ingen anden Udvei havde end at stille sig, at det vist vilde være lidt enstelt, om Frøken for den mulige Videregang af den geistlige Ordination, nemlig Frøken for, at Kongen vilde søge denne for at bestige sig for Børnepigten, skulde give Kaldning til, at man for Fremtiden vilde gjøre flere Børnepigter ved at meddele theologiske Kandidater Ordination, end hidtil Tilfældet har været. Det kan vist ikke nægtes, at der gives vist ikke saa faa Praester, som skulde de ikke ved Egenkom kunne gødgjøre deres Trængsel til personlige Capellaner, dog for deres egen Skyld og muligens og for deres Menigheds, vilde være vel tjent med at kunne modtage ordinerede Kandidater som Medhjælper. Egetrøder er det ogsaa klart, at de theologiske Kandidater ikke paa nogen bedre Maade kunne berede sig til paa egen Haand at forehaare et geistligt Embede, end ved som ordinerede at anstilles som Medhjælper hos andre Praester. Jeg tror derfor, at det vilde være til Stude, dersom man af Frygt for Videregang vilde gjøre det vanskelige, end det hidtil har været, at kunne modtage den geistlige Ordination; men en saadan Frygt mener jeg, vilde bortfalde, dersom det Forandringsforslag antoges, som er sammelt af den ærde Rigsdagsmand for Kjøbenhavn.

Tidberetning. Jeg vil tillade mig at gjøre den ærde Deputerede for Kjøbenhavn opmærksom paa, at indskrænket man Krigslovens Omræde, saa at man ikke kan paalægge enhver Soldat at opstille, hvad der af ham forberes, saa vil det derved let blive vanskeligt for Armeen at finde Indvolder, som den kan anvende i fornødent Fald til et eller andet Goerd. Man har til Erempel i sidste Krig maattet udbringe en Kineskaldsmagt og dertil tog man en Soldat, og dersom Soldaten ikke havde været pligtig til at overtage dette Goerd, havde man ingen Andet-Hjælpsmagt erholdt. Jeg tror derfor, at det vilde være meget heller at være hjemlet i en Børnepigterordning, eller at være nødvendig.

Nær. Gode det fra Hørens Side skulde være nødvendigt, vil jeg blot forbeholde mig det Amendement, at Paragraph 6 udgaar.

Ordføreren. Den ærde Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 4de District har under Diskussionen af § 4 rettet den Opfordring til mig, som Ordfører, om at være mig over, hvorefter Udvalget havde ment, at Sagen skulde sig med Hensyn til de i Krigslovens hjemlede Undtagelser og de Dispensationer, som ad Bestillingen

naaet. Jeg troede at have besvaret ham ved Diskussionen af § 4, og under Diskussionen af § 5 har han paasat rettet denne Opfordring til mig, og nu atter ved § 6; men ved Forhandlingen af § 5 blev jeg forhindret fra at svare, ved Forsamlingens Bestilling af altsatte Forhandlingerne, og jeg ser idag af det Numer af Rigsdagsordenen, som jeg har modtaget, at jeg under Diskussionen af § 4 maa have været uheldig i at udtrykke mig, thi saaledes, som det er optaget i Tidenden, er det entrent det Modstykke af, hvad jeg agtede at tilføje. Min Mening er det nemlig, og det er ikke blot min personlige Mening; men jeg tror, at den behøvede Udvalgets Hæder, at det er en Særlighed, at naar der emanerer en almindelig Kaldning, som erklærer Børnepigten for almindelig, og der ikke optages nogen Undtagelser, undtagen de, der ere naturligen begrændede og hideres enten fra Mangel paa Tjensttydighed eller Mangel paa Alder til at udføre Børnepigten, og den ganske specielle Undtagelse efter § 6, og naar det derhos foreskrives specielle Regler for, hvorefter der skal forbeholdes og efter hvilke Hensyn der skal afgjøres, hvilke af de Børnepigter vilde ikke skulle udføres, naar Armeen og det Offentlige ikke har Brug for dem, at det nemlig skal ske ved Ledetæring, saa har Udvalget troet, at det var tydeligt nok, at der ikke behøvede nogen af de tidligere ved Lov hjemlede Undtagelser. Godt det Spørgsmaal angaar, om Regeringen kan meddele Dispensationer fra Udskrivningen, da maa dette Spørgsmaal om Regeringens Bemyndigelse til, som det heet i den andre Forsamling, at endtage hvad og hvem dennem hider fra Lovens almindelige Bud, vel afhænge af hvad derom fastsættes i Grundloven.

Hjæren-Høring. Jeg kan ikke være enig i den ærde Ordførers andre Bemærkning, at der i Grundloven skulde tages Bestemmelse med Hensyn til et Tilfælde som dette. Jeg tror, at naar det er udgjort en Lov om almindelig Børnepigt, maa denne, som Ordføreren selv synes tilstræffelig at have antaget, indeholde alle de Bestemmelser og Regler, hvorefter Udskrivningen skal foregaa, og i den maa der altsaa være hjemlet Regeringen Ret til at gjøre Undtagelser, hvor saadanne skulde kunne tilføjes. Dette maa jeg imidlertid anføre uilrødeligt, og jeg skal derfor stille det af mig bebudede Amendement: at saadanne Undtagelser af administrativt Bei overbeholdes ikke her finde Sted. Godt angaar det af det 2de kongerædte Næbtem (Tidberetning) virede, som maaske var rettet til mig, da kunde jeg ikke ganske sige, hvad det gik ud paa, og kan derfor ikke besvare det. Med Hensyn derimod til den helingrede Justitsministeres Bemærkning, at Embedsmændene i alt Fald kunde stille sig, skal jeg endnu tillade mig at tilføje, hvad jeg tidligere foresatte at gjøre opmærksom paa, at Stilling kun kan ske til den sidste Tjeneste, og at de, som stille sig, selv gaa over i Forsvarstjeneste efter Udsættelse § 25 Art. c, sammenholdt med § 25, og at der saaledes ingen Mulighed bliver for Embedsmænd til ved saadan Stilling at fritages for at Tjeneste.

Løften. Naar den ærde Rigsdagsmand, som nylig talte, har forbeholdt sig det Forandringsforslag, at Ingen kunde anstilles som Embedsmænd, forend han havde oplyst sin Børnepigt i et vist Antal Aar, saa formoder jeg, at han derved kun har sigtet til saadanne Praester, der maatte anses for tjenstdygtige. Jeg tillader mig at forbeholde mig at kunne efter nærmere Overveelse, som jeg ventil maatte finde Kaldning, stille det Amendement, at en saadan Bestemmelse ogsaa skal gjælde om dem, der ikke ere tjenstdygtige, eller med andre Ord, at offentlige Embeder og Bestillinger skulde forbeholdes dem, hvem der afleverede en saadan Krigstjeneste.

Minther. Jeg tillader mig at forbeholde mig det Amendement, at Udvalget "selvsig" i § 6 forandret til "forbehold". Givet nemlig, som det er Kaldning til at antage, Grundten til denne Bestemmelse er den, at det er uoverensstemmende med den geistlige Stilling at gjøre Krigstjeneste, som tror jeg, at Paragraphen kunde udtrykkes saaledes: "Enhver, som har modtaget den geistlige Ordination, har ikke Tilladelse til at forrette Krigstjeneste og udsættelse derved af Kalden", da derimod Bestemmelser af Udvalget "selvsig" er midlertidigt, fordi dermed gjøres en Begyndelse paa de saa faste Indtagelser, der desuden ere altsidst fridende med et Udsættelse Retter, der skal begrænde almindelig Børnepigt.